

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Elena Covalenco,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,
Iurie Bejenaru,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, declarate de procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vladislav Harti, și de inculpatul Mantea Igor, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2018, în privința inculpaților

Tricolici Igor XXXXX, născut la
XX XXXX XXXX în XXXXXX, fără domiciliu, cetățean
al R. Moldova, condamnat anterior prin:

1) sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău
din 14.01.2000 în baza art. 121 alin. (2) p. 1), 2), alin.
(3) Cod penal (redacția a. 1961) la 11 ani închisoare.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca din
28.10.2008, eliberat condiționat de pedeapsă, înainte de
termenul de executare cu 2 ani și 22 zile;

2) sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din
02.12.2010 în baza art. 186 alin. (1) Cod penal la 2 ani
și 8 luni închisoare;

Mantea Igor XXXXX, născut la
XX XXXXX XXXX, originar și locuitor al
XXXXXX, XXXXXX cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 23.11.2015 – 28.03.2017,
instanța de apel: 25.05.2017 – 18.04.2018,
instanța de recurs: 03.08.2018 – 20.11.2018.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 28 martie 2017, Tricolici Igor a fost condamnat în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. i), j) Cod penal la 15 ani închisoare și în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 5 ani închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 17 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, de la reținere, cu includerea perioadei aflării în arest de la 08.09.2015 până la 08.09.2016.

Mantea Igor a fost condamnat în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. i), j) Cod penal la 15 ani închisoare și în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 ani închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 16 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, de la reținere, cu includerea perioadei aflării în arest de la 10.09.2015 până la 10.09.2016.

2. Instanța a constatat că la 07 septembrie 2015, orele 22.00, inculpatul Tricolici I., în timp ce se afla în gospodăria lui Dăncineanu F., situată în XXXXXX, XXXXXX, împreună cu prietenul său Mantea I., ambii fiind în stare de ebrietate alcoolică, au inițiat un conflict cu Gandrabur I., manifestat prin numirea cu cuvinte necenzurate a ultimului, după care, împreună și de comun acord cu Mantea I., l-au scos pe Gandrabur I. în stradă, în apropierea gospodăriei date.

În continuare, Tricolici I. și Mantea I., urmărind scopul lipsirii ilegale de viață a lui Gandrabur I., cu deosebită cruzime, din motive huliganice, l-au amenințat pe ultimul cu moartea, iar în vederea realizării intenției lor criminale, Mantea I. l-a apucat cu mâinile de gât pe Gandrabur I., immobilizându-l în așa mod, iar, Tricolici I. cu cuțitul pe care îl deținea, l-a lovit de mai multe ori în diferite regiuni ale corpului și în regiunea organelor vitale -plămâni, după care, văzând că ultimul de la loviturile primite a căzut la pământ, l-au abandonat în stradă la locul comiterii crimei, însă din motive independente de voința făptuitorilor, intenția lor nu și-a produs efectul, deoarece părții vătămate i-a fost acordat la timp ajutorul medical necesar.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2263/D din 25.09.2015, pe corpul lui Gandrabur I. au fost depistate: plagă tăiată înțepată penetrantă a hemitoracelui stâng cu pneumotorax traumatic; plagă tăiată penetrantă a cavității abdominale; plăgi tăiate pe suprafața laterală a coapsei stângi, care au fost produse în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect tăietor-înțepător, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și, în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă.

Tot el, la 07 septembrie 2015, orele 22.00, împreună cu prietenul său Mantea I., ambii fiind în stare de ebrietate alcoolică, având scopul realizării intenției lor infracționale, îndreptate spre comiterea unui act de huliganism și aflându-se în gospodăria lui Dăncineanu F., situată în XXXXXX, XXXXXX, fără careva motive, au inițiat un conflict cu Gandrabur I. și, în prezența altor persoane, au început a-l numi pe aceasta cu cuvinte necenzurate, apoi, scoțându-l în stradă, în apropierea gospodăriei date, au continuat a-l agresa verbal.

Apoi, Tricolici I., manifestând o deosebită obrăznicie și încălcând în continuare grosolan ordinea publică, în prezența altor persoane, în timp ce Mantea I. l-a apucat pe Gandrabur I. cu mâinile de gât, Tricolici I. cu cuțitul pe care îl deținea, l-a lovit pe acesta de mai multe ori în regiunea organelor vitale ale corpului, cauzându-i leziuni corporale sub formă de plagă tăiată înțepată penetrantă a hemitoracelui stâng cu pneumotorax traumatic; plagă tăiată penetrantă a cavității abdominale; plăgi tăiate pe suprafața laterală a coapsei stângi, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2263/D din 25.09.2015, au fost produse în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect tăietor-înțepător, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și, în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că în ziua anterioară incidentului, partea vătămată a inițiat un conflict, încercând să-l lovească, iar el a plecat or, având un defect fizic, nu putea să opună rezistență față de acesta. La 07 septembrie 2015, împreună cu Mantea I. și partea vătămată se aflau în ograda lui Dăncineanu F. Partea vătămată, fiind în stare de ebrietate, i-a adresat cuvinte necenzurate. Deoarece era gălăgie, Dăncineanu F. și Mantea I. le-au spus să iasă după poartă. Când a ieșit pe poartă, partea vătămată a început să-l lovească cu pumnii și i-a rupt un dinte. Partea vătămată l-a lovit cu piciorul și el a căzut jos, iar acesta a urcat deasupra lui și a început să-l sugrume. A încercat să-i îndepărteze mâinile, însă nu a putut. Atunci, a scos din buzunar cuțitul și l-a lovit în picior, pentru a se apăra or, se sufoca. Nu avea intenția să-l omoare. Ține minte doar cum a aplicat prima lovitură și nu-și amintește ce a urmat deoarece își pierduse controlul. Mantea I. era în ogradă și nu a intervenit.

Inculpatul Mantea I. a comunicat că în timp ce se aflau la masă, partea vătămată a inițiat o ceartă cu Tricolici I. Le-a spus să iasă în drum să se clarifice, iar el a rămas în ogradă. Auzind cum se certau, a ieșit în drum. Tricolici I. era culcat pe spate, iar Gandrabur I. era deasupra acestuia. El l-a împins pe Gandrabur I. la o parte și i-a spus să plece acasă. L-a ridicat pe Tricolici I. de jos și l-a luat în ogradă. Apoi, Gandrabur I. a început să strige, iar el a ieșit în drum și l-a văzut pe acesta pe o movilă de pietriș. Partea vătămată i-a spus că a fost tăiat la picior. L-a luat pe Gandrabur I. în ogradă, l-a așezat pe un pat și i-a legat piciorul cu un ștergar. Atunci a văzut în partea stângă, pe maiou la Gandrabur I. niște pete roșii, asemănătoare cu niște găuri. A încercat să găsească o mașină pentru a-l duce la spital. Când s-a întors, Dăncineanu F. i-a spus că pe Gandrabur I. l-a luat salvarea. Nu a văzut ca Gandrabur I. cu Tricolici I. să se bată în drum, iar Gandrabur I. nu i-

a spus cine l-a tăiat. Tricolici I. i-a zis că posibil l-a tăiat pe Gandrabur I. El personal nu l-a apucat de gât pe Gandrabur I. și nu a avut intenția să-l omoare.

Totodată, vinovăția inculpaților este confirmă prin probele administrate.

Astfel, partea vătămată Gandrabur I. a indicat că se afla în ogradă la Dăncineanu F. când au venit inculpații. Aceștia au început să-l numească cu cuvinte necenzurate. El a ieșit în drum, iar inculpații au ieșit în urma lui, amenințându-l și continuând cearta. Mantea I. l-a apucat de gât, fiind în față, iar Tricolici I. era în spate. El amețise și nu putea să se apere, nefiind în stare să facă nici o mișcare. După ce Mantea I. l-a eliberat, a simțit că-i curge sânge din picior și că a fost tăiat. Bătaia între ei a continuat și pe jos. Tricolici I. a inițiat discuția care a degenerat în ceartă. Conflictul între el și Mantea I. a început din cauză că acesta l-a dat afară din ogradă. A fost tăiat în abdomen și în partea dreaptă a piciorului. Nu ține minte dacă cineva dintre ei i-a acordat ajutor, legându-i piciorul.

Martorul Dăncineanu F. a relatat că la ea a venit Gandrabur I. pe care l-a servit cu o cafea. Apoi au venit concubinul său Mantea I., Tricolici I. și Trohin I. cu o sticlă de vin. Până a se așeza la masă, s-au numit reciproc cu cuvinte necenzurate, cearta fiind inițiată de Gandrabur I. cu Tricolici I. din cauza unor neînțelegeri. S-au certat în ogradă, după care au ieșit în drum, de unde se auzea gălăgie. Gandrabur I. a strigat și Mantea I. l-a adus în ogradă, l-a pus pe pat și i-a legat piciorul cu un ștergar. Nu a văzut ca Tricolici I. să-i acorde ajutor medical. Gandrabur I. i-a spus că este tăiat la picior. Mantea I. i-a spus că ei s-au certat și Tricolici I. l-a tăiat pe Gandrabur I. L-a întrebat pe Tricolici I. ce a făcut, iar el i-a spus că l-a zgâriat oleacă.

Martorul Trohin I. a comunicat că a mers împreună cu inculpații la Dăncineanu F. pentru a consuma vin. Acolo era deja partea vătămată. Inculpații au început să se certe cu Gandrabur I., numindu-se reciproc cu cuvinte necenzurate. S-au certat în ogradă, apoi toți au ieșit în drum. El a încercat să-i liniștească. Văzând că ei se certau în continuare, s-a întors și a plecat spre casă. Apoi, a auzit că Gandrabur I. a striga la dânsul după ajutor și s-a întors înapoi. Când a ajuns lângă Gandrabur I., inculpații nu mai erau. Acesta i-a spus că a fost tăiat și că se sufocă. El a mers acasă și a anunțat salvarea.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 2263/D din 25.09.2015, la Gandrabur I. au fost depistate plagă tăiată înțepată penetrantă a hemitoracelui stâng cu pneumotorax traumatic, plagă tăiată penetrantă a cavității abdominale, plăgi tăiate pe suprafața laterală a coapsei stângi, care au fost produse în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect tăietor-înțepător, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și, în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă.

Or, vina inculpaților în comiterea tentativei la omorul unei persoane, săvârșit de două persoane, cu deosebită cruzime, se demonstrează prin faptul că ambii inculpați, acționând cu intenție unică de a lipsi ilegal de viață victima, și anume inculpatul Mantea I. a imobilizat victima prin apucarea, strângerea și ținerea de gât, iar Tricolici I. i-a aplicat mai multe lovituri cu cuțitul în regiunea organelor de importanță vitală, caracterul și gravitatea leziunilor corporale fiind fapte care, în

coroborare cu celelalte probe, dovedesc vina inculpaților de a-l omorî pe Gandrabur I., fără ca fapta să-și fi produs efectul.

Totodată, incidentul a avut loc într-un loc public, și anume pe una din străzile XXXXXX, XXXXXX, în fața gospodăriei lui Dăncineanu F., fiind încălcată grosolan ordinea publică, manifestată printr-o vădită lipsă de respect față de societate.

Instanța a încadrat acțiunile inculpaților în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. i), j) Cod penal, ca tentativa la omorul unei persoane, săvârșită de două persoane, cu deosebită cruzime și în baza art. 287 alin. (3) Cod penal ca, ***huliganismul agravat***.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75-78 Cod penal, că lipsesc circumstanțe atenuante, că inculpatul Mantea I. se caracterizează pozitiv, în privința acestuia fiind stabilită circumstanța agravantă – săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate alcoolică, iar în privința lui Tricolici I. – săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate alcoolică, care anterior a fost condamnată, fiind în stare de recidivă periculoasă.

3. Avocatul Serghei Postica a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Mantea I. să fie achitat.

Apelantul a invocat că din probele administrate se deduce doar faptul că inculpatul i-a despărțit pe Tricolici I. și Gandrabur I. și nu i-a aplicat careva lovituri părții vătămate, iar, la cererea ultimului, i-a acordat ajutor medical, legându-i rana care sângera.

Prin urmare, inculpatul nu este vinovat nici pe un capăt din învinuirea înaintată.

3.1. Avocatul Ion Malanciuc, la fel, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile inculpatului Mantea I. să fie reîncadrate în baza art. 157 Cod penal

Apelantul a indicat că instanța de fond s-a limitat doar la descrierea mecanismului producerii leziunilor corporale victimei, însă nu a specificat care au fost acțiunile concrete ale inculpatului din care ar rezulta tentativa de omor cu o deosebită cruzime.

Or, potrivit pct. 3 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 9 din 15.11.1993 Cu privire la practica judiciară în cauzele despre omor premeditat, tentative de omor este posibilă numai cu intenție directă, adică atunci când acțiunile vinovatului demonstau despre aceia că a prevăzut survenirea morții, dorea aceasta, dar sfârșitul letal nu a survenit din cauza circumstanțelor ce nu depind de voința lui.

În cadrul urmăririi penale, nici în instanța de fond, nu a fost dovedit că inculpatul a urmărit scopul de a săvârși infracțiunea incriminată.

3.2. A declarat apel și avocatul Ion Tăut, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Tricolici I. să fie achitat.

Apelantul a invocat că inculpatul, fiind conștient de posibilitatea consumării infracțiunii de omor, s-a limitat doar la vătămarea intenționată gravă a integrității corporale a părții vătămate, ce demonstrează că el nu avea intenția de a săvârși omorul părții vătămate.

Mai mult, inculpatul nu a negat că i-a aplicat părții vătămate lovituri cu cuțitul, însă nu a avut intenția de a-l omorî, iar loviturile i le-a aplicat deoarece îl sufoca și simțea că își pierde cunoștința. Ulterior, s-a aflat în preajma acestuia când Mantea I. i-a dat un ștergar pentru a-i lega rana, și, în cazul în care i-ar fi dorit moartea părții vătămate, avea posibilitatea și dispunea de timp să-și ducă intențiile până la capăt.

Tentativa de omor premeditat este posibilă doar în prezența unei intenții directe, însă nu a fost dovedită intenția premeditată a inculpatului de a-i cauza moartea părții vătămate.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2018, apelurile au fost admise, casată sentința parțial, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre.

Procesul penal în privința lui Tricolici Igor și Mantea Igor pe art. 287 alin. (3) Cod penal a fost încetat, pe motiv că fapta constituie contravenție.

Tricolici Igor și Mantea Igor au fost liberați de răspundere contravențională pe art. 354 Cod contravențional, pe motivul expirării prescripției răspunderii contravenționale.

Tricolici Igor a fost condamnat în baza art. 151 alin. (2) lit. d), e) Cod penal la 12 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere, cu includerea perioadei aflării în arest de la 08.09.2015 până la 08.09.2016.

Mantea Igor a fost condamnat în baza art. 151 alin. (2) lit. d), e) Cod penal la 11 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere, cu includerea perioadei aflării în arest de la 10.09.2015 până la 10.09.2016.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond eronat a apreciat circumstanțele de fapt, încadrând juridic greșit acțiunile inculpaților.

Astfel, a constatat că la 07 septembrie 2015, orele 22.00, inculpatul Tricolici I., împreună cu prietenul său Mantea I., ambii fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în gospodăria lui Dăncineanu F., situată în XXXXXX, XXXXX, fără careva motive, au inițiat un conflict cu Gandrabur I. și, în prezența altor persoane, au început a-l numi pe aceasta cu cuvinte necenzurate, apoi, scoțându-l în stradă, în apropierea gospodăriei date, au continuat a-l agresa verbal, **manifestând o deosebită obrăznicie și încălcând în continuare grosolan ordinea publică**, în prezența altor persoane.

Apoi, în timp ce Mantea I. l-a apucat pe Gandrabur I. cu mâinile de gât, Tricolici I. cu un cuțit l-a lovit pe acesta în regiunea organelor vitale ale corpului, cauzându-i leziuni corporale sub formă de plagă tăiată înțepată penetrantă a hemitoracelui stâng cu pneumotorax traumatic, plagă tăiată penetrantă a cavității abdominale, plăgi tăiate pe suprafața laterală a coapsei stângi, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2263/D din 25.09.2015, au fost produse în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect tăietor-înțepător, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și, în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă.

Instanța a concluzionat că vinovăția acestora în comiterea infracțiunii a fost demonstrată prin probele administrate și le-a încadrat acțiunile în baza art. 151

alin. (2) lit. d), e) Cod penal, ca vătămarea intenționată a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață, săvârșită de două persoane, cu o deosebită cruzime și în baza art. 354 Cod contravențional, ca huliganismul nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice.

Or, în cazul în care violența aplicată de către făptuitor în legătură cu încălcarea grosolană a ordinii publice se exprimă sub formă de vătămări, calificarea se face potrivit art. 151 Cod penal și 354 Cod contravențional. Potrivit regulii absorbției, infracțiunea de huliganism nu poate absorbi infracțiunea prevăzută la art. 151 Cod penal, deoarece infracțiunea absorbantă trebuie să prevadă o pedeapsă mai aspră decât infracțiunea absorbită.

5. Procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vladislav Harti, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, fiind contrară stării de fapt stabilită în baza probelor administrate și prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, conform căruia fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Probele administrate nu determină apariția cărorva dubii în probarea învinuirii, motivarea instanței de apel reprezentând doar versiuni din oficiu înaintate în favoarea inculpaților, în lipsa unui suport probatoriu.

Astfel, partea vătămată, a confirmat că a fost amenințată cu moartea de către Mantea I. când erau în ogradă, apoi, fiind în drum, Mantea I. 1-a apucat de gât și îl ținea strâns, pierzându-și pentru câteva clipe cunoștința, iar Tricolici I. pe la spate, i-a aplicat mai multe lovituri cu cuțitul, în rezultat acesta cazând jos.

Declarațiile părții vătămate sunt veridice, având un caracter constant, atât la faza de urmărire penală, cât și în instanța de judecată, precum și coroborează cu circumstanțele de fapt constatate prin depozițiile martorilor și raportul de expertiză medico-legală.

Prin urmare, acțiunile inculpaților au fost încadrate corect în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. i) și j) Cod penal, ca tentativa la omorul unei persoane, săvârșit de două persoane, cu deosebită cruzime.

Totodată, a fost dovedită participația ambilor inculpați la comiterii omorului în sensul art. 41 Cod penal și cu o deosebită cruzime.

Deci, agravanta omorului manifestată prin săvârșirea crimei de două persoane, s-a realizat prin aceea că ambii inculpați acționând cu intenție unică de a lipsi ilegal de viață victima, au comis latura obiectivă a infracțiunii incriminate, în sensul că Mantea I. a imobilizat victima prin apucarea, strângerea și ținerea de gât, iar Tricolici I., în același timp, i-a aplicat mai multe lovituri cu cuțitul în regiunea organelor vitale.

Semnul calificativ al deosebitei cruzimi s-a manifestat prin intensitatea loviturilor inutile și prelungite în timp, în procesul căruia victimei i s-au cauzat suferințe chinuitoare și insuportabile enorme, astfel, ieșind la iveală trăsăturile negative ale inculpaților, manifestate prin neîndurare și ferocitate care evident își găsesc expresia în metoda omorului și ambianța executării acestuia.

Pe lângă aceasta, în acțiunile inculpaților a fost constatată și prezența elementelor infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganismul agravat, fiind stabilit că infracțiunea a fost săvârșită în loc public și din motive huliganice, iar încălcarea ordinii publice se probează prin procesul-verbal de cercetare la fața locului, declarațiile părții vătămate și ale martorilor Dăncineanu F., Trohin I. și Platon E. care au confirmat că a avut loc un conflict și au auzit gălăgie și strigăte.

Astfel, inculpații au prevăzut posibilitatea cauzării morții părții vătămate și au admis în mod conștient aceasta, ei acționând cu intenție directă de omor, însă din cauza unor circumstanțe independente de voința lor, nu și-au realizat scopul.

Potrivit art. 27 Cod penal, se consideră tentativă de infracțiune, acțiunea intenționată îndreptată nemijlocit spre săvârșirea unei infracțiuni, dacă din cauze independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul.

Conform pct. 3 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție Cu privire la practica judiciară în cauzele despre omor premeditat, instanța de judecată va ține seama de faptul că, omorul premeditat poate fi săvârșit cu intenție directă cât și indirectă. Tentativa de omor este posibilă numai cu intenție directă, adică, atunci când acțiunile vinovatului demonstrează despre aceea că el a prevăzut survenirea morții, dorea aceasta, dar sfârșitul letal nu a survenit din cauza circumstanțelor ce nu depind de voința lui. Dacă s-a dovedit că în acțiunile vinovatului este componenta tentativei de omor, nu este necesară o încadrare suplimentară privind urmările reale survenite pentru victimă.

Probele administrate atestă că tentativa de omor a victimei a fost consumată, iar inculpații au refuzat să continue acțiunile orientate spre atingerea rezultatului criminal, abandonând victima care sângera.

Or, instanța de fond la stabilirea tuturor circumstanțelor cauzei, la verificarea argumentelor apărării corect a stabilit comportamentul inculpaților care, după aplicarea loviturilor cu cuțitul, văzând victima sângerând, au manifestat o indiferență totală, în ce privește iminența survenirii decesului acesteia și au fugit de la fața locului.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

5.1. A declarat recurs ordinar și inculpatul Manea Igor, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile să-i fie reîncadrate în baza art. 157 Cod penal, cu aplicarea unei pedepse nonprivative de libertate.

Recurentul a indicat că din probele prezentate rezultă că el doar a avut intenția de a-i despărți pe Tricolici I. și Gandrabur I. și nu i-a aplicat părții vătămate nicio lovitură, iar la rugămintea ultimului, i-a acordat primul ajutor medical, legându-i rana care sângera.

Astfel, nu recunoaște vina în săvârșirea infracțiunilor incriminate, nefiind de acord nici cu reîncadrarea acțiunilor sale făcută de instanțe de apel.

Or, instanța de fond, nemotivat și ilegal a apreciat calificativele omorului săvârșit cu o deosebită cruzime, fără a indica prin ce se caracterizează aceasta, aplicându-i o pedeapsă prea aspră, iar instanța de apel, neglijând prevederile art. 6 CEDO care obligă instanțele judecătorești să-și motiveze hotărârile, a reîncadrat acțiunile lui în baza unei infracțiuni nu mai puțin severă, fără a delimita acțiunile lui de cele ale lui Tricolici I.

Mai mult, instanța de apel constatând că tentativa de infracțiune, din punct de vedere subiectiv, se caracterizează prin prezența intenției directe și referindu-se la acțiunile directe și indirecte ale ambilor inculpați, nu a demonstrat care a fost scopul lui de a-i curma viața părții vătămate sau pentru a contribui la aplicarea loviturilor cu cuțitul de Tricolici I. Instanța de apel greșit a conchis că acțiunile lui au fost în colaborare cu ale lui Tricolici I., având un rol activ, iar prin apucarea și strângerea de gât i-a creat acestuia posibilitatea să aplice lovituri cu cuțitul, iar implicarea lui la săvârșirea infracțiunii este greșită, instanța de judecată fiind lipsită de dreptul de specifica acesta din proprie inițiativă.

Totodată, nu a fost demonstrat faptul că el a urmărit scopul de a săvârși infracțiunea prevăzută la art. 151 Cod penal, instanța de apel limitându-se la procesele-verbale ale ședințelor instanței de fond, nefiind audiată partea vătămată și martorii.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. În corespundere cu art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru

care instanța a respins alte probe. }n corespundere cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 39., 41.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond (*pct. 2. din decizie*):

a) a descris faptele criminale pe ambele capete de acuzare, considerate ca fiind dovedite, însă încadrând juridic acțiunile inculpaților în baza art. 287 alin. (3) Cod penal doar ca ***huliganismul agravat***, nu s-a referit în niciun fel asupra celorlalte elemente calificative incriminate lor prin rechizitoriu, cum ar fi *acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, săvârșite de două sau mai multe persoane, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății*;

b) doar a trecut în revistă probele administrate pe caz, însă nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept indicate în rechizitoriu, și nu a indicat care dovezi a pus la baza sentinței de condamnare, cât și motivele pentru care a respins alte probe.

Mai mult, nu a apreciat împrejurările de fapt și de drept invocate în învinuirea formulată inculpaților, în raport cu jurisprudența națională, potrivit căreia, omorul intenționat poate să reprezinte violența, care este aplicată tocmai în legătură cu încălcarea grosolană a ordinii publice, în acest caz, calificarea trebuie făcută în temeiul art. 145 Cod penal și art. 354 „Huliganismul nu prea grav” din Codul contravențional. În cazuri de acest gen, nu este admisibilă aplicarea răspunderii, în baza art. 145 și art. 287 Cod penal. Or, principiul de neadmitere a sancționării duble a aceleiași fapte interzice tragerea de două ori la răspundere penală pentru aceeași faptă, în cazurile de acest gen, violența este cea, pe care o desemnăm prin sintagma „aceeași faptă”. Doar în cazul în care infracțiunea de huliganism este urmată de infracțiunea de omor intenționat, cele săvârșite se vor încadra în baza concursului real de infracțiuni, iar calificarea se va face conform art. 287 și 145 Cod penal (*Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 4 din 19.06.2006 Cu privire la practica judiciară, în cauzele penale despre huliganism, pct. 10.4), 5*)).

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza

penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. În corespundere cu art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Conform art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. În corespundere cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) a concluzionat că inculpatul a comis infracțiunile prevăzute la: „*art. 151 alin. (2) lit. d), e) Cod penal, ca vătămarea intenționată a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață, săvârșită de două persoane, cu o deosebită cruzime și art. 354 Cod contravențional, ca huliganismul nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice*”, dar în fapta pe art. 151 alin. (2) lit. d) și e) Cod penal, considerată ca fiind dovedită, a indicat neclar și divergent, elemente calificative ale infracțiunii prevăzute în art. 287 alin. (3) Cod penal, cum ar fi: „*...manifestând o deosebită obrăznicie și încălcând în continuare grosolan ordinea publică...*”, nefiind constatată în genere fapta pe art. 354 Cod contravențional;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și de drept invocate în rechizitoriu, și nu a indicat care dovezi a pus la baza sentinței de condamnare, cât și motivele pentru care a respins alte probe.

Mai mult, nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele de fapt și de drept incriminate inculpaților în rechizitoriu, adică în limitele învinuirii formulate or, în fapta constatată și în descriptivul deciziei lipsește analiza și aprecierea împrejurărilor imputate lor, cum ar fi: „*l-a apucat cu mâinile de gât pe Gandrabur I., imobilizându-l..., cu un cuțit l-a lovit de mai multe ori pe Gandrabur I. în diferite regiuni ale corpului și în regiunea organelor vitale...*”;

e) nu și-a raportat în niciun fel soluția de recalificare a acțiunilor inculpatului de la art. 145 alin. (2) lit. i) și j) la art. 151 alin. (2) lit. d) și e) Cod penal, la jurisprudența națională potrivit cărei instanța, soluționând chestiunea de vinovăție în cazul infracțiunilor săvârșite prin omor, urmează să rezulte din cumulul tuturor circumstanțelor infracțiunii comise, să țină cont, în special, de anturajul, modul de săvârșire a infracțiunii, arma utilizată, numărul, caracterul și localizarea rănilor și a altor vătămări corporale, comportarea anterioară a făptuitorului și a victimei, relațiile dintre ei. Absența urmărilor prejudiciabile, adică a morții cerebrale, demonstrează că omorul s-a întrerupt la etapa tentativei. Tentativa de omor poate fi o tentativă întreruptă (neterminată), dacă subiectul nu a putut să-și continue fapta, intervenind anumiți factori care l-au împiedicat să-și desfășoare mai departe activitatea infracțională. În alte cazuri, tentativa de omor poate fi o tentativă perfectă (terminată), atunci când făptuitorul depune toate eforturile pe care le consideră necesare pentru lipsirea de viață a victimei și care în realitate au fost necesare pentru aceasta, fără ca fapta să-și fi produs efectul (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 24.12.2012, nr.11 - Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor, pct. 1., 4.*).

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

admite recursurile ordinare declarate de procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vladislav Harti, și de inculpatul Mantea Igor, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2018, în privința inculpaților Tricolici Igor XXXXX și Mantea Igor XXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 13 decembrie 2018.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Iurie Bejenaru